

DE JACOBSLADDER (wijdingsbijeenkomst)

20 september 1953

Goedemorgen.

Het is altijd weer een probleem om op een wijdingsbijeenkomst de juiste toon te treffen zonder dat we ons teveel te buiten gaan aan holle retoriek en sentimentaliteit, want het is niet zo moeilijk een rede tot stand te brengen die voor u van buitengewone emotionele waarde is, maar het is moeilijk om daar iets meer in te leggen, om de gedachte zelf, die toch blijft leven waar de klanken allang verstomd zijn, om die op de juiste wijze naar voren te brengen.

En nu is er uiteindelijk maar één gedachte die voor ons altijd weer op de voorgrond staat, dat is, vertrouwen in het leven, vertrouwen in God, verdraagzaamheid tegenover de wereld en een naastenliefde die wil dienen in plaats van te heersen.

Dat zijn de punten van waaruit wij altijd weer gaan en het is moeilijk, heel moeilijk voor de mens om zich dat altijd weer te realiseren. Het doet me denken aan een oud Bijbelverhaal dat juist in zijn symboliek een zo verrassende betekenis heeft.

U weet allemaal dat, toen Jacob terugging naar zijn woonplaats, hij rustte onderweg en zijn hoofd legde op een steen. Toen droomde hij. Hij zag de hemel opengaan en hij zag een lange ladder, een lange trap, die tot buiten het gezichtsbereik verder steeg, en daarlangs gingen geesten op en af. Men heeft daarvan gemaakt: "Hij zag de poorten des hemels open", maar dat heeft men ervan gemaakt. En is het niet zo dat in de Middeleeuwen een bekende anekdote was: "God gaf de mensheid de profeten, de duivel wilde niet achterblijven en hij schiep de theologen". Het is een bittere waarheid misschien, maar door de uitleg, de kunstmatige, ver-volkste, gedogmatiseerde uitlegging die aan al deze dingen wordt gegeven, gaat zoveel van de werkelijke essence van de esoterische kracht, die ook in deze gelijkenis en verhalen gelegen is, teloor. Jacob sluimert. Waarom moet Jacob slapen met zijn hoofd op een steen?

Heeft men daar wel eens over nagedacht? Waarom niet ergens anders?

Waarom niet - in zo'n land waar de gastvrijheid toch algemeen bekend is - ergens in een huis, of als die er niet zijn, ergens aan het kampvuur van een paar herders? Waarom eenzaam?

Waarom rust hij op een steen?

Dat betekent ontbering, dat betekent zelfs ongemak, lichamelijke onprettigheden.

En het eigenaardige is dat hij in zijn hele leven maar één keer deze droom mee kan maken, op het ogenblik van een, in dit verhaal voorgestelde onvrijwillige ascese, in een toestand van ontbering. Is dat zo vreemd? Ach nee! Wat doet de mens die, onverschillig in welk geloof hij leeft, in welke richting zijn streven zich beweegt, wanneer hij in zich de behoefte voelt om de waarheid en de kracht van de geest in zich door te voelen werken?

Dan zet hij dat lichaam opzij, dan pijnigt hij het misschien zelfs, in ieder geval ontzegt hij het al deze gemakken die een beroep doen op de lasten van het leven. Ja dan, dan kan het hogere doordringen in de mens. Geloof me, geen mens kreeg de gaven van zien, van begrijpen, van profeteren, wanneer niet daaraan vooraf is gegaan een bitterheid en een lijden.

Zo'n mens kan uit het volle leven komen, die kan genoten hebben aan alle kanten, maar dan moet er toch ineens iets bitteres geweest zijn, er moet ontbering geweest zijn, lijden, verlies, nood, ja soms zijn zelfs de schaduwen van de dood nodig voordat een mens kan zien.

Maar goed, Jacob ziet, hij ligt en zijn geest breekt vrij uit dat lichaam, laat alle lusten en gedachten achter zich en aanschouwt. Wat? Een trap, een ladder, een ladder die naar de hemel reikt. Weet u, de mensen hebben onbewust de symboliek van die ladder toch wel begrepen want wanneer er een oneindige ketting is die steeds opstijgt en opwaarts brengt om dan weer neer te dalen, dan noemen ze dat een Jacobs ladder, in een onbewuste herinnering aan dit droomvisioen, beschreven in het Oude Testament. De ladder die Jacob ziet is de ladder van de materie. Hij ziet de stofwereld in al haar geledingen, hij ziet haar, gaande tot in een oneindigheid.

Hij kan niet zeggen waar het afgelopen is, hij weet alleen het gaat de hemel in, het gaat omhoog, en ver, ver zie ik licht, maar zelfs daar gaat die ladder nog door, die trap.

Wonderlijk iets, want wie van u kan mij zeggen waar de materie - de volmaking bereikt hebbende - zich sublimeert tot iets anders? Is eigenlijk het menselijk lichaam ook niet zo'n Jacobs ladder? Is dit ook niet een trap die u gegeven wordt waarlangs u verder gaat en verder? En dan komt het ogenblik dat uw geest verder moet schrijden dan die ladder mogelijk maakt. De ladder keert terug, het is een Jacobs ladder zoals de mensen die ook gebruiken.

Het lichaam keert terug naar de aarde en zal te gelegener tijd daaruit weer opstaan om opnieuw te zijn een ladder voor de geest. Wonderlijk dat de mens dit aan heeft gevoeld, dat hij heeft begrepen dat een oneindige ladder en Jacobs ladder identiek zijn. Waarom dan verder gegaan? Waarom dan niet gezegd: "dat is de wereld van de stof"?

De ladder die Jacob zag was de materie, de stof, verzinnebeeld in een oneindig aantal treden en vormen, opwaarts strevende tot een volmaking en een bereiking die niet te overzien is.

Dat werd er in dit visioen met de ladder bedoeld, maar ware dit alles geweest, was dit alles, alles wat er voorstelbaar was wat in dit visioen behouden was, dan zou het van generlei waarde zijn. Wat ziet Jacob nog meer? Hij ziet ongetelde lichtende geesten op en af gaan. Waarom niet alleen op? Dat zou toch logisch zijn, dat alles toch naar God streeft? Waarom dan ook in de tegengestelde richting lichtende krachten?

Nu we daarover gaan denken, zitten we vóór we het weten in het probleem van goed en kwaad, van God en duivel, want die geest die afgaat is niet de gavenbrenger, de engel die cadeautjes uit komt delen, die men zo graag daarin wil zien.

Die ladder is niet alleen de verbinding tussen hemel en aarde, dat is geen gewone ladder: dat is de stof. Hoe moeten we dit dan zien? Allereerst natuurlijk, de geest die opgaat is begrijpelijk. Ook in de mens zal op een gegeven ogenblik die geest bewust ontwaken, de lichtende kracht die reeds geborgen ligt in u allemaal, die zal op een gegeven ogenblik ontwaken, losbarsten, als een lichtend vuur zult u ook verder gaan langs die trappen van materie, tot in de fijnste vorm, totdat er is kracht, kracht en niets dan kracht. En nog zult u verder gaan, lichtend in uw bewustzijn van het Goddelijke. Dat is begrijpelijk. Maar naar beneden toe? Waarom, naar beneden toe?

We zouden het kunnen begrijpen wanneer men daar werklieden naar beneden zag komen om aan een bepaalde tree wat te schaven en te veranderen. Te weten dat er geesten zijn van groot vermogen en kracht die op de materie werken en helpen haar vorm te bepalen, goed, maar die gaan toch niet de hele ladder naar beneden, die verdwijnen toch niet daar beneden ergens? Zou dit misschien aanleiding kunnen zijn om aan te nemen dat - de Goddelijke ladder van de materie beschouwende - er eigenlijk geen boven en beneden is, dat het boven van Jacob - de hemel van Jacob - niets anders is dan de hemel, gezien uit Jacobs standpunt?

Wanneer dit zo is, dan zouden we verder kunnen concluderen dat de gehele wereld bestaat uit twee leefrichtingen, het zijn: de richting die wij, zoals wij daar allen gaan en zoals we daar de waarheden en wegen van kennen, beschouwen als de weg die opwaarts voert, de weg die, door bewustwording, inzicht, zelfverloochening en naastenliefde komende tot vertrouwen, overgave en geloof, de mens leidt tot een bewuste eenwording met het Goddelijke.

Ja, maar dat zijn dan de menselijke wezens, maar wat zijn dan die anderen die daar teruggaan? Zijn dat dodende krachten, moeten we die zien als satanische machten of zoiets, of zouden we misschien - ik geef het u in overweging, mijn vrienden, om daar eens over na te denken - zou het misschien kunnen zijn dat datgene wat u duivels noemt, wat u satanisch en demonisch noemt, uiteindelijk niets anders is dan een leefrichting voor wie het beneden van uw trap eigenlijk boven is, die niet zoals u, gaan van de minst gevormde tot de meest gevormde stofvorm om vandaar weer te komen tot de essence, maar die uit de essence komende, de gevormdheid onmiddellijk bereiken door de grootheid van hun gedachtekracht en terug moeten gaan totdat ze dit vormbewustzijn, uit hun zelf geboren, verloren hebben in de chaos. Wanneer wij de Jacobs droom op deze wijze trachten te analyseren, dan is er eigenlijk een ontstellende ontdekking in ons, dan komen we tot een bewustzijn dat er geen kwaad is. Er bestaat geen kwaad, er bestaat geen duisternis en geen leed, maar datgene wat tegengesteld aan onze ontwikkelingsgang zich beweegt door de Goddelijke schepping, dat is voor ons demonisch. Zo zijn ook wij de demonen voor die anderen die naar beneden streven.

Ontstellende ontdekking. Demonen, de duivels, ja, de meesters van de onderwereld zijn lichtende krachten in hun eigen rijk, want ze zijn groot en zijn sterk en ze zijn machtig en ze bedoelen het goed, want zij streven naar hún boven, naar het eind van de ladder, dat ook is God En daarom zijn deze machten voor de mens zo gevaarlijk, voor de geest zo schrik-

wekkend. Indien ze werkelijk kwaad waren zonder meer, ach, dan zouden we ermee klaar kunnen komen, dan zou men kunnen zeggen: "goed moet kwaad overwinnen", dan zouden we buiten onszelf de verdedigende keten zó kunnen sluiten, zó de magische cirkel trekken, dat er geen sprake meer zou zijn van een demon die ons kan aanraken en aantasten of verleiden, maar deze krachten streven vanuit hun standpunt naar het goede.

En al datgene wat ze verwant in ons erkennen dat bevorderen ze, niet uit kwaadwillige lust alleen maar, maar omdat dit voor hen het goede, het schone is, omdat ze proberen uit wat in ons lelijk, voor hen is te ontwikkelen als schoonheid.

En daarom, wee de mens, wee de geest die zich laat verleiden tot een aarzelen tussen licht en duister, want uiteindelijk zal hij uiteengereten worden, zal zijn verlangen hem overleveren aan deze andere weg, en was hij in staat rechtsomkeert te maken en te zeggen: "ik ga terug met u, gij duisterlingen", dan was het misschien nog niet zo verschrikkelijk, maar in ons allemaal - zoals wij hier zijn, geest en stof gelijk - in ons zit de stuwende kracht naar licht, wij kunnen niet omdraaien, wij kunnen niet van ons boven een beneden en van ons beneden een boven maken, dat kunnen we niet, daar zijn wij niet op ingesteld, dat is onmogelijk.

Daarom moeten wij verder gaan op onze eigen weg. Maar als we dan verder moeten gaan op onze eigen weg dan leert ons dit beeld: wij mogen nooit en te nimmer vertrouwen op verdediging tegen het kwaad buiten onszelf, wij mogen nooit en te nimmer zeggen, ach, het is zo schoon te verblijven, het is zo schoon te verpozen, morgen de arbeid, vandaag wil ik de geest rust laten en leven in lust en vrolijkheid en vreugde.

Wij mogen niet zeggen: "voor heden wil ik één keer het duister mij laten benaderen", wij mogen nooit zeggen: "ik heb met goede daden een wal rond mijzelf opgeworpen totdat ik ben geworden een fort van goedheid en Goddelijke kracht", want ook dat, dat is niet waar, dat hindert niet, dat helpt niet. Dat zou helpen als de kracht van het duister een werkelijk duistere kracht was, maar ze is evenzeer een Godegeborene. Voor ons is ze vernietiging en ondergang, maar in zichzelf is zij licht, ander licht, licht dat wij niet mogen en kunnen bevorderen.

Ja, dan blijft er ons maar één verdediging: in onszelf al datgene dat nog verwantschap heeft met dat licht - voor ons een hinderpaal om te stijgen - uit te roeien, meer en meer onszelf te beheersen, niet te trachten een ander te helpen door hem te regeren, maar alleen onszelf voortdurend beheersen, niet op onnatuurlijke wijze - beheersen door ontzegging is veelal geen verdienste - maar beheersen zonder meer, meester zijn van de lusten, meester zijn van een vermoeidheid, meester zijn van de rijzende toorn, heersers zijn in eigen huis.

Dat is een zware taak, maar het is de enige verdediging tegen kwaad, wat voor ons zijn de krachten van het boze, van het duister en van het lijden.

Waarom lijden onze broeders in de duistere sferen? Omdat zij niet kunnen aanvaarden de wereld Gods en niet kunnen aanvaarden de wereld Gods die daar voor ons beneden ligt. Uit elkaar getrokken door die twee dingen leven zij in een vormwereld die hen tot een kwelling wordt, zij verlangen naar het licht en zij kunnen niet prijsgeven de chaos, dat is hun vloek. Laten we oppassen dat het ons toch niet gebeurt, vrienden.

Laten we dan toch maar liever, liever onszelf bemeesteren, laten we zorgen dat wij niet alleen zijn dienaren in de naastenliefde van anderen, maar voor alles, meesters van de lusten in ons. Wie dat kan die draagt in zichzelf reeds het grote licht en die is onaantastbaar, die bereikt het einddoel, die is een lichtende fakkel die voorgaat op het duistere pad, van duizenden, misschien miljoenen anderen. En degene die zich niet beheerst en die het zo goed wil en het zo goed verlangt, wat dan, wat daar dan mee? Ach, die blijft aarzelen op één trede, hij zal misschien 10, 20, 30 keer weer diezelfde trap opklimmen, hij zal het eindpunt bereiken, dat is zeker, maar pas wanneer hij zich beheerst, wanneer hij meester is in eigen huis.

En daarom, vrienden, wanneer we die overpeinzing gaan besluiten, laten we ons toch vooral ervan bewust zijn: niet wat de wereld buiten u zegt of doet, niet wat de wereld van u zegt, hoe zij u ziet is van enig belang voor uw waarde, uw werkelijke waarde is gelegen in uzelf, dat wordt niet beheerst door uw schoonheid of door uw rijkdom, maar alleen door de kracht die u bezit om uzelf te beheersen en als meester van uzelf - heersers over eigen lust en denken - te gaan door de wereld als een schenker, als een geefster van dat meest kostelijke dat er bestaat in de gehele schepping: de onzelfzuchtige naastenliefde, die helpt en troost en niet vraagt "waarom" en niet vraagt naar een loon, verdraagzaam tegen een ieder, ook tegen de machten van het duister zelfs, maar zich voorhoudende dat er slechts één weg is die men kan gaan, de

weg van het licht die in u werd gelegd als taak en belofte op de eerste dag dat de schepping ontstond. En daarmee dank ik u voor uw aandacht en geef ik het medium vrij.
Goedemorgen.

DE ORDE VAN DE MANICHEËN

Goedemorgen, goedemiddag, vrienden.

Vrienden, in het begin hebben we de zuivere wijding gehad en het is nu verder aan u om te bepalen hoe we verder gaan. Ik zou zeggen: laten we niet overgaan tot het vragenstellen enz., dat past niet in het karakter van deze bijeenkomst, maar als u er aardigheid in heeft om een bepaald onderwerp te behandelen, onverschillig van welke aard, dan wil ik dat graag voor u doen.

Vraag: Mag ik dan het volgende vragen? Is u iets bekend over de Orde van de Manicheëen en kunt u ons daar het een of ander over vertellen? Weet u wat ik daarmee aanduid?

Antwoord: Ja, ik begrijp wel zo'n klein beetje waar u naartoe wilt. Dan zal ik u meteen vertellen, we gaan er niet al te ver op in vandaag, hoor, ik blijf een beetje aan de oppervlakte zweven.

De Manicheëen, dat is eigenlijk oorspronkelijk een volksstam geweest en deze volksstam die leefde onder zeer eigenaardige verhoudingen, zij leefde n.l. aan een randgebied van een woestijn, en ik weet niet of u wel eens gehoord heeft over die volkeren in de woestijn, de ontzettende afwisseling van temperatuur, de ontberingen ook die er aan zo'n leven verbonden zijn, maken deze mensen gevoelig voor dingen waar een ander nu eigenlijk zo'n beetje afstand van doet. Nu gebeurde het dan dat bij deze stam van de Manicheëen enkele - we zouden tegenwoordig zeggen - profeten terecht kwamen, u zou ook kunnen zeggen "Wijzen uit het Oosten" en deze mensen waren eigenaardig genoeg van geheel verschillende stammen.

De één was een Jood, de tweede was een Brahmaan van de hoogste kaste en de derde was een Neger, een Nubiër, zoals dat gezegd werd vroeger en hij kwam daar uit de buurt van de Kongo, iets waar op het ogenblik ook nog de bakermat is eigenlijk van een bepaald soort van magie. Deze drie nu, hebben zich daar gevestigd bij deze stam, en langzamerhand scheidde zich daaruit af een groepering die geloofde aan een bepaalde levenskracht.

Dat is ook al weer eigenaardig, het Kleinood van de Tibetaanse Boeddhisten is volkomen gelijk aan de levenskracht waaraan zij geloofden.

En hierdoor ontstond een gemeenschap die - als stam levende nog steeds - een esoterische geheimschool in haar midden sloot, welke gehele leven bepaald werd juist door deze oudsten. En op dit ogenblik horen we dan van het in verschijning treden van Manoe.

Een Manoe is een gezondene, hij schijnt een ingewijde van de hoogste graad te zijn geweest en heeft daar deze geheimschool eigenlijk eens stevig op pootjes gezet.

Wat gebeurde er toen? Deze groep van de Manicheëen werd langzaam maar zeker tot iets anders dan een gewone stam, het werd een gemeenschap waarin leden uit alle verschillende stammen werden opgenomen. Men leefde in dorpen, maar bij elk dorp stond een soort klooster. Ook al weer aardig om dat even meteen te vergelijken. U weet misschien dat in de Tibetaanse beschaving er kloosters zijn die een groot gedeelte van hun monniken buiten de muren hebben wonen, die zijn gewoon getrouwd, ze drijven handel etc., maar roept het klooster, dan komen zij. Ze zijn verplicht eens per jaar tenminste drie maanden binnen de kloostermuren in afzondering door te brengen en ze zijn eraan onderdaan.

Iets dergelijks zien we bij deze Manicheëen. Zij hebben dus een normaal leven, maar op een bepaalde tijd zonderen zij zich af. Zij kennen in deze beginperiode ontzettend veel grot- en rotstempels, die zijn betrekkelijk primitief van structuur, het is geen tempel met een altaar of iets dergelijks, maar je vindt daarin dan over het algemeen wel een zekere spiegel, en ja, vindt u het erg als ik verder ga met de vergelijking?

Ik heb gezegd: ik blijf aan de oppervlakte, hè. Er bestaat op het ogenblik nog een tempel, die noemen ze de tempel van de wereld en in deze tempel van de wereld is nog zo'n oude spiegel. Het is een metalen spiegel, en u begrijpt, dit metaal dat werd op een zeer bepaalde wijze

verwerkt. Nu is de eigenaardigheid, in deze spiegel werd versmolten kwarts en zand plus een heel klein gedeelte potas, en daardoor ontstond een spiegelend oppervlak met bepaalde reflectievermogens van een speciale kwaliteit. Nu vertelt men dat heden ten dage nog degene die binnen gaat in deze tempel van de wereld, de wereldgeesten kan aanschouwen.

Dat is niet helemaal juist, maar het komt dan toch wel daarop neer dat - juist door dit eigenaardige reflectievermogen van deze spiegels, die betrekkelijk groot zijn - het mogelijk is om bepaalde gedachtebeelden daarop als een soort reflectie waar te nemen.

Het is een schaduw die zich vormt, en de werking is dus ongeveer als die van een kristal voor een helderziende, alleen met dit verschil dat bij zo'n spiegel een gemeenschap - die desnoods ettelijke duizenden kan bedragen - deel heeft aan dezelfde waarneming, hetzelfde helderziende beeld ziet en dezelfde daarbij horende klanken verneemt.

Om nu terug te komen: deze spiegels waren dan wel de hoofdzaak en uit deze spiegels is dan later gekomen het bekende spiegelbeeld van: "Ken U Zelve".

Dus u ziet hoe dat allemaal vervlochten zit door de eeuwen heen en hoe die symbolen vaak verloren gaan en toch op een of andere wijze weer blijven bestaan.

Nu was het zo dat deze Manicheëen van deze spiegel gebruik maakten om hun gezamenlijke bewustzijn te projecteren in deze spiegel, waardoor een gemeenschappelijk resultaat werd bereikt, welk esoterische betekenis ver lag boven de gemiddelde bekwaamheden van de eenling. Het is dus een orde die geestelijke deling kent, zij deelt de geestelijke kennis middels dit hulpmiddel. Verder zien we dan in zo'n grot praktisch niets als wat stenen die als zetel bestemd zijn. Deze Manicheëen die hebben verder bepaalde gewoonten aangenomen in de loop van de tijden. Zij zijn - omdat ze natuurlijk bij hun tempels in de buurt blijven - geworden tot landbouwers, hebben een zeer bescheiden landbouw - een primitieve gerst is wel hun grootste oogst - en hebben zich er helemaal op gericht om slechts dit te gebruiken, alle gegiste en gerezen baksels, dranken etc. worden verworpen, "die zijn niet goed meer" zeggen ze, "we moeten het hebben zoveel mogelijk van wat uit de natuur komt".

Zo beginnen zij een leven dat men misschien hier zeer streng vegetarisch zou noemen, niet uit vegetarische principes oorspronkelijk, maar meer uit noodzaak. Later ontdekken ze echter daar de grote waarde van en zo komen zij dan tot een leven waarbij de wetten van Manoe eigenlijk niets anders meer zijn dan een normale bevestiging van wat ze al kennen, overigens in overeenstemming met de Joodse wetten van Mozes. Er is ook niet veel verschil tussen.

Hebt u wel eens de gelijkenis bekeken zo? De wetten van Manoe, de wetten van Seuchon(?) en de wetten van Mozes, die zijn eigenlijk gelijkkluidend wanneer je de betekenis daaruit gaat lezen, dat zijn wereldwetten.

Wat gebeurt er nu verder? De Manicheëen zijn zeer goede waarnemers van de sterren.

Ook al weer, ze leefden in de woestijn waar een sterrennacht vaak een wonderbaarlijke schoonheid heeft, het lijkt of de sterren bij wijze van spreken binnen handbereik zijn, ze bewegen zich vlak bij je. En wanneer je daar in zo'n woestijn staat onder zo'n grote hemelkoepel, dan is het eigenlijk of je ergens op een plateau midden tussen de sterren staat.

Geen wonder dat ze uitstekende astrologen worden en sterrenkenners. Wat dat betreft zijn ze zelfs sterker m.i. dan de bekende Chaldeeëen van Ur, die overigens pas leefden toen Ur al zo'n klein beetje versleten begon te raken. Nu is dan verder hierdoor begrijpelijk dat zij een inzicht krijgen in de verschillende gebeurtenissen in het Al en dat zij daar op hun wijze symbolisch uitlegging aan gaan geven. Wanneer wij spreken over Kabbala, dan komen we heel vaak terecht op de Rode Adam, op de levensboom, nietwaar, op de vier dieren etc. Deze kenden de Manicheëen ook en ze kenden de oorspronkelijke betekenis ervan.

Zij vestigen zich langzamerhand ook in het dal van de Nijl en daar de vruchtbaarheid opzoekende, zien we dan ook later enkele Manichese nederzettingen nog een lange tijd bestaan nadat er eigenlijk al sprake is van een zeer hecht gevormd Egyptisch Rijk.

Ze worden daar ook met rust gelaten en ze hebben zelfs een medewerking van de priesters van verschillende tempels. Het is eigenaardig dat vooral de tempels van Ptah erg vriendschappelijk tegenover de Manicheëen zijn en dat zelfs de Manicheëen omgekeerd aan deze afgodendienaars - wat deze mensen toch zijn volgens hun begrippen - bepaalde orakels verstrekken, waar ze dan hun eigen aanzien mee kunnen vergroten.

We kunnen nog verder gaan. De Manicheëen gaan ertoe over om de wetten van Manoe op te stellen, ze zijn dus niet alleen meer de openbaring, maar ze worden tot een geopenbaard schriftuur. Daarbij komen verschillende oude geheimen die de Egyptenaren van hen geërfd

hebben als o.a. die bekende tafelen die ook wel toe worden geschreven aan Ptolemaeus, maar oorspronkelijk van veel vroegere oorsprong zijn, waarin dan een groot aantal geheimen omtrent geneeskunde e.d. zijn vermeld en die, als we historisch de zaak nagaan, waarschijnlijk overeenkomen met de tafelen van Hippocrates.

Ik vertel u nu zo het een en ander over al deze mensen, maar ik heb eigenlijk nog een ding vergeten erbij te vertellen. Ik had n.l. moeten zeggen: deze stam was van Semiotische (Semitische? Red.) oorsprong. Weet u, dat is erg belangrijk, want de Joden waren ook Semieten, en daardoor waarschijnlijk zien wij dan ook later dat deze Manicheëen een zeer sterke invloed hebben op bepaalde richtingen in het Joodse volk. Het komt zelfs zo ver dat vooral in de eerste tien boeken van het Oude Testament, heel vaak Manichese symbolen, soms half verstaan maar toch zuiver Manichese symbolen en legenden worden overgenomen. En nu heb ik dan zo'n beetje verteld wat Manicheëen dus eigenlijk zijn. Ik hoop dat het naar uw voldoening is zover.

Reactie: Tot zover zeker.

Dan wil ik er even op ingaan wat eigenlijk de hoofdgedachte is van de Manicheëen. De hoofdgedachte van de Manicheëen is deze. Er bestaan twee centra voor alles, niets is één, maar alles is tweeheid, elke kracht in het Al heeft zijn tegenwicht. Zo kunnen we niet zeggen "goed" en wij kunnen niet zeggen "kwaad". Dat is een heel bekende klank, vindt u niet?

We kunnen niet zeggen "goed" en we kunnen niet zeggen "kwaad", maar ergens tussen deze uitersten zoals wij ze erkennen ligt de werkelijkheid. Zo gaan zij uit van de onwerkelijkheid als verschijningsvorm en komen dan tot de gradatie daarin waarbij o.a. de Manicheëen de eersten zijn die komen tot een aanvaardbare indeling van de sferen.

Zij zijn verder betrekkelijk ver gevorderd in het onderzoek van de bekende cirkelgang van de dingen, waarbij zij – als ik geloof wel de eersten – ertoe komen om vast te leggen en zelfs in steen uit te beitelen verschillende malen de levensgang van de mens, waarbij deze wordt genomen van de hoogste sfeer, dus de bekrachtigende sfeer, via bewustzijnssferen tot mens en weer omhoog. Verder zijn zij in staat om de levenskracht zover te bepalen dat zij – onder de wetten van Manoe werkende – in verschillende gevallen inderdaad een wederopstanding van doden of zogenaamd doden tot stand weten te brengen.

Zij doen veel wonderen en de groten onder hen zijn in het bezit van een zeer sterk hypnotische kracht. Zij gebruiken die in hoofdzaak echter om de mensheid te helpen.

Zij hebben in deze tijd een bijzonder sterke invloed ook op verschillende woestijnvolkeren en wel speciaal de volkeren van Arabië. De veredeling en de eerste stoeterijen van paarden zijn zeer waarschijnlijk te danken aan sterk Manichese invloeden, zodat, wanneer u vandaag nog een Arabisch raspaard ziet, u voor uzelf moet zeggen: hé, daar hebben deze Manicheëen ook aan meegewerkt. Ook het z.g. koningskoren uit de tijd van de Farao heet te zijn - ik durf dat niet met zekerheid te bevestigen - een product van Manichees doorzicht en ijver.

Verder is opvallend dat de Manicheëen kennen zekere wetten van mutatie, het is opvallend dat zij bovendien een zeer sterk verband kennen tussen de mens en de aarde, iets wat later bij de Chaldeeëen sterker tot uitdrukking komende, wordt verzinnebeeld door de gekarnde aarde waar uit één materie alles ontstaat, aan de andere kant werkende, en m.i. iets juister in Manichese zin op de latere Kabbalisten voor de Joden het eerste beeld van de Rode Adam doet ontstaan, dus waarbij een Manichese leerstelling door de Kabbalisten wordt overgenomen.

Wij hebben dan verder te maken met deze mensen wanneer de Joden eenmaal uittrekken uit Egypte - niet vóór die tijd - dus na de ballingschap in Egypte waar zij een sterke invloed uitoefenen op religieuze gebruiken. Het aanvaarden van bepaalde heilige getallen is niet te allen tijde van Egyptische oorsprong, waar men andere getalswaarden ook kende, maar zoals bv. de zeven als getal van licht dat is een zuiver Manichese aanvaarding.

Verder hebben zij een grote invloed op de Adonai-vereerders en blijven later nog zeer sterk invloed houden in de stam van de Leviëten, waarvan bekend is dat daaronder verschillende ingewijden in deze wijsheid geleefd hebben. De Manicheëen zelf als stam blijven bestaan tot ongeveer 800 á 900 voor Christus, daarna gaan ze teniet. Echter de gedachte als esoterische school blijft voortbestaan, krijgt een buitengewoon sterke uitdrukking ongeveer een 70 á 80 jaar na Christus tot ongeveer 200 na Chr. o.a. in Alexandrië.

Van daaruit blijken deze Manichese scholen en leerlingen daarvan, ook nog invloed te hebben bij de Grieken, en het is eigenaardig dat hun invloed niet zo sterk voelbaar wordt in Athene als wel in het bekende tegendeel, in Sparta, waar men dus een zeer strenge leefwijze aanhoudt,

alleen met de doelstellingen waarmee het gebeurde zullen ze het wel niet helemaal eens zijn. In Sparta heerst dan ook nog de gemeenschappelijke tafel, waar ieder stamlid, of in dit geval elk burger van de stad, recht heeft om aan te zitten.

En dat is nu een gebruik, dat hebben die oude Manicheëen ook en wanneer we in deze tijd terug willen gaan tot sommige stammen die nog leven in de Karakorum, dan vinden we daar precies hetzelfde, daar zijn dus maaltijden die worden door allen tezamen bekostigd en tenminste eens per twee dagen daar neergezet en iedereen die behoefte heeft om zich zat te eten en het zelf niet kan betalen, of door taken voor de gemeenschap niet in staat is geweest voor zijn eigen oogst te zorgen, die kan daar eten. Verder ook een deling van arbeid, dat is dus een Manichees principe.

Eigenaardig is dat sommige van de uitingen zoals die bekend waren in hun kloosters, vandaag de dag weer leven in een Christelijke Orde, die men wel noemt: de Trappisten.

Nu ja, dan verder kunnen we nog even aanhalen dat hun leerstellingen nog sterk leven in verschillende z.g. besloten esoterische genootschappen en we kunnen daaronder noemen bepaalde richtingen van de Rozenkruisers, we kunnen daaronder noemen zeer zeker ook de Vrijmetselarij, verder bepaalde Katholieke Orden die zich daar heel sterk mee bezighouden. Aan de andere kant hebben ze ook invloed op bepaalde Brahmaans-Hindoeïstische leerstellingen en hebben ook daar vandaag de dag nog wel iets te zeggen met hun denkbeelden. Men gelooft niet bij ons dat deze Manicheëen helemaal te gronde zijn gegaan, m.a.w. er wordt gelooft dat afstammelingen op een of andere manier van deze oude scholen ook vandaag de dag nog leven en noemt zelfs verschillende meesters die daaruit zouden zijn voortgekomen. Nu, en dan heb ik u een heel aardig overzicht ervan gegeven, geloof ik.

Reactie: Het is werkelijk zeer interessant, ik dank u wel.

Vraag: Komt er geen verbreiding van die leer hier in de toekomst?

Antwoord: Nu, dat geloof ik niet. Kijkt u eens. De Manichese leer is in haar eigen beslotenheid van betrekkelijk grote volmaking, maar zij is alleen te begrijpen en alleen van toepassing voor diegenen die zich ook aan een zekere lichamelijke onthouding onderwerpen. Zij is bovendien vooral gericht op diegenen die veel in de vrije natuur leven.

Het is dus een esoterische richting die gebaseerd werd oorspronkelijk op de eenzaamheid van deze stam, dat moet u niet vergeten, het kon daaruit geboren worden maar het moet ook op deze wijze in stand worden gehouden en zij lijkt mij persoonlijk voor stadsbewoners bv. niet bevattelijk genoeg meer en daarom zullen daar ook niet veel mensen zich er geheel aan kunnen geven. En het gevaarlijkste met dergelijke dingen is dan altijd dat degenen die er een heel klein beetje mee experimenteren, er niet toe komen zich aan een dergelijke leefwijze als voorschreven over te geven, dat is het grote gevaar.

Vraag: En zo althans die Manicheëen geen verder voortbestaan zouden hebben - hoewel de krachten, dat geloof ik wel - hebben ze dan in de toekomst nog een taak aangewezen gekregen, of op zich genomen?

Antwoord: Er is niet gezegd dat ze geen voortbestaan hebben, maar geen uitbreiding.

Reactie: Dan druk ik mij verkeerd uit, ik bedoel dat in de tijd van de evolutie de Manicheëen zijn geweest als een hulpbrug waaruit mogelijk een andere benaming van een of andere esoterische richting uit voortkomt. En dat heb ik op het oog met: hebben zij voor de toekomst nog iets op zich genomen of wordt hun dat opgelegd om, voor laten we zeggen een nieuw wortelras - ik wil dan een beetje meer in de eeuwigheid spreken - eventueel pioniers te zijn?

Antwoord: Ja, kijkt u eens, dan komen we hier in een heel andere theorie terecht.

Dan moeten we dat even heel goed begrijpen. Dan zullen de Manicheëen ongeveer worden voor het nieuwe wortelras wat volgens deze zelfde stelling de maanengelen zijn voor de aarde op het ogenblik. Dus dan heb ik het heel kort beantwoord, maar toch duidelijk genoeg, hoop ik.

Reactie: Het was eigenlijk mijn bedoeling om van u daar als het ware een paar begrippen over te krijgen, wat een gedeeltelijke bevestiging van een eventuele individuele denkwijze is.

Antwoord: Nu ja, nee, nu moet u het even heel, heel, heel kalmpjes nemen.

Manicheëen op zichzelf dat betekent eigenlijk niets. We kunnen net zo goed spreken, nietwaar, over de wijsgeren van het Oosten of we kunnen spreken over de mensen van het Westen, over

de priesters, de goede priesters van het Christendom enz. en dan zou u ook met hetzelfde recht kunnen vragen hebben zij een taak? Hun taak allereerst is zichzelf te verheffen en de tweede taak die ze hebben dat is, door hun verheffing van zichzelf ook de wereld te verheffen, nietwaar, dus zelf grote krachten verwervende, te helpen de lasten van de wereld te dragen opdat deze lichter worden. En dat is de taak geweest van de Manicheëen en dat is de taak van ieder mens die bewust is of naar bewustwording streeft.

En dat geeft ze dus geen enkel voorrecht, geen enkel voorrecht en geen enkele voorkeur. Wanneer ik dus zeg: "ze hebben een taak als de maanengelen", bedoel ik dus dit: de bewusten onder hen zullen, wanneer de verandering die op het ogenblik op de wereld gaande is voleind is, niet meer op aarde terugkeren, maar ze zullen uit de geest zeer zeker een inspirerende werking voortdurend op zo'n ras uitoefenen, opdat het niet terugvallen beneden een bepaalde trap van beschaving en opdat zekere geestelijke waarheden ook bij zo'n nieuw ras zullen blijven voortbestaan. Dat is eigenlijk de hele kwestie.

Nu, vrienden, ik geloof dat ik daarmee eigenlijk voldoende heb gezegd, of is er iemand die er nog wat over vragen wil?

Vraag: Ja, Ik wilde nog vragen, u had het over maanengels.

Antwoord: Maanengelen, ja, kijkt u eens, nu komen we natuurlijk weer een klein beetje.....

Het is niet maanengels hoor, op de maan wordt nog geen Engels gesproken. (Gelach)

Het is maar een aardigheidje, neemt u mij niet kwalijk. Kijkt u eens, maanengelen daar wordt over gesproken om deze reden. Het is begrijpelijk dat levende wezens alleen onder bepaalde condities een zekere beschavingstrap kunnen bereiken. Dat begrijpt u, nietwaar?

Het is ook begrijpelijk dat bij een vergroting van een planetair stelsel ofwel een afkoeling van de zon in dit planetenstelsel deze beschavingsvormen zich sprongsgewijze naar andere planeten moeten bewegen en daarop ontwikkelen.

Wanneer nu op een gegeven ogenblik dus bv. de aarde door kou of hitte teniet zou gaan, dan zijn er een aantal wezens die hebben een zo voldoende bewustzijn geestelijk verworven, dat zij niet meer in de stoffelijke sfeer hoeven terug te keren, maar degenen die wel moeten incarneren nog, die nog naar die stof terug moeten, zullen dat doen daar waar ze zoveel mogelijk gelijke omstandigheden vinden en wel bij voorkeur in de buurt van hun eigen moederland, de moederplaneet, en zullen dus vaak in hetzelfde zonnestelsel weer opnieuw leven op een andere planeet, daarbij helpen om een beschaving te bouwen.

Deze ouderen nu blijven dan in een betrekkelijk lagere geestelijke sfeer nog, ze zijn nog niet grootmachten geworden, maar ze zijn wel wijzen geworden en deze wijzen zullen dan natuurlijk trachten om broeders die daar achtergebleven zijn, nietwaar, die daar opnieuw in die stof leven, te helpen en hen op te heffen opdat zij ook bevrijd worden, maar zodoende rijzen zij zelf ook weer.

En nu gaat er een legende - ik zeg zuiver, het is een legende, hoor, het is geen volledige waarheid - dat toen de aarde nog een gloeiende massa was, Luna - dat is een onmogelijkheid, want Luna is pas ingevangen nadat de aarde al een heel eind afgekoeld was en er al lang leven op aarde was - maar dat dus op Luna mensen geleefd hebben. Dat stamt waarschijnlijk uit verschillende utopieën die in de jaren 1700 tot ongeveer 1860 verschillende malen geschreven zijn. En nu sprak men dan dus over de wezens die vóór deze wereld geleefd hadden en waarvan de resten op deze wereld geïncarneerd zijn, of de maanengelen, daarmee bedoelende dus die geestelijke sfeer van wezens die eens in de stof geleefd hebbende die het dichtst staat bij deze aarde. Is het duidelijk?

Reactie: Ja, ja, nu begrijp ik het, dank u wel.

Antwoord: Nu, dan heb ik dat ook nog eventjes meegenomen, zo in het voorbijgaan, hè?

En dan geloof ik vrienden, dat ik verstandig ga doen om afscheid van u te nemen en het woord over te laten aan de laatste spreker van de middag, ik mag niet meer zeggen van de ochtend, want dat is niet juist meer.

Goedemiddag.

HET SCHONE WOORD

Goedemiddag vrienden.

Wij zullen besluiten met deze laatste rubriek "Het Schone Woord" en nu zou ik het aan u over willen laten verder wat u graag van mij wilt horen. Dus vertelt u maar eens: wilt u een sprookje, wilt u een meer poëtische verhandeling, wilt u een beschrijving, het staat u allemaal te uwen dienste.

Reactie: Nu, ik zou willen zeggen: de vorige keer hebben we een sprookje gehad, laten we nu eens in de dichtvorm terecht komen, dat wordt altijd zeer op prijs gesteld.

Antwoord: Uitstekend, dat ben ik volledig met u eens, dat moet ik eerlijk zeggen. Ik voel n.l. ook meer voor de dichtvorm dan voor de verhalende vorm.

Nu zou ik zeggen: het is hier een wijdingsbijeenkoms, en we zijn nu wel gezellig onder elkaar, maar we hoeven daar toch geen krachtproef van te maken, zoals we anders vaak doen, nu ja, om de mensheid ook een klein beetje meteen te imponeren en daardoor de werking van "Het Schone Woord" een beetje te versterken. Dus laten we het houden bij onderwerp en dat mag dan zo lang en zo kort zijn als u het zelf wilt geven.

Reactie: De zon.

Antwoord: De zon. Nu, ik geloof daar hebben we werkelijk een heel aardig onderwerp, want de zon is de moeder van alle leven, het symbool van het licht en het middelpunt van het zonnestelsel, ofwel van het Al voor de mens.

De Zon

O, zuster zon, gij zingt uw lied
 Te midden van de sferen,
 Horen kunnen wij het niet
 Die toch uw krachten eren
 Als bron van leven, vruchtbaarheid,
 Ja, noemen u symbool der onvergankelijkheid,
 O zon, gij laaiend hete kracht
 Die in een wondere pracht
 Slingert schichten door het Al
 Wie ben ik dat ik noemen zal
 Uw naam, uw geest,
 En onbevreesd
 Zal gaan tot in uw land van licht?
 Want zon, op u houd ik het oog gericht,
 Gij zijt voor mij het kernpunt van het zijn,
 Gij zijt voor mij symbool van God,
 En zegenen doe ik het lot
 Dat mij gebracht heeft op deez' aard,
 Waar alle kracht, door u vergaard
 Zo rijkelijk wordt uitgestort.
 O zon, beteugel soms uw kracht,
 Want onze kracht schiet vaak tekort
 Wanneer gij uit uw volle macht.
 O zon, gij stoffelijk symbool,
 Gij, door de hemelen gevormd idool
 Van dat wat werkelijk is van God,
 De kracht van geest en licht,
 Zijt gij een teken dat ons maant,
 Maant aan de dure plicht
 Om te volbrengen wet en recht
 Zoals dat door de Schepper eens

Ons allen zwaar werd opgelegd?
O zon, gij gaat soms schuilen
Achter wolken, donker, wild,
En kunt toch ook zo lente schijnen,
Zo gouden stralen zaaien, mild
In nevel en in duisternis.
'k Geloof, o zon, dat uit uw beeld
Voor ons geboren is
Het beeld van God.
Want, zo gij bergt uw aangezicht
Ook wij weten dat Goddelijk licht
Niet altijd voor ons zichtbaar is,
Maar het bestaat.
Wij denken soms dat Gods genade onder gaat,
Maar gij bewijst
Het is nacht van het bewustzijn.
Dadelijk rijst
Gods gratie, glorie, weer in volle pracht
En geeft genade, steeds opnieuw
Met grote, en toch getemde kracht.
O zon, o schone zuster zon,
Gij die het leven geeft
Gij in uw ongetemde gang
Vernietigt wat u tegenstreeft;
Gij neemt wat tot u komt uit 't Al
Op in uw gloeiend hart
En maakt het tot deel van 't eigen ik,
Gij die al jaren eeuwen tart,
Ja, ongetelde tijd
De gang des zijns bekent aan ons,
Ja, de vergankelijkheid.
O, zuster zon, gij zingt een lied
En spelt het met uw stralen,
Maar ach, de mensheid hoort het niet,
Zij kan zich niet vertalen
Het Hooglied van de zon die staat
Hoog aan de hemel
En haar wegen gaat
Te midden van het stergewemel
Tot aan de kern, de God
Die alles worden laat.
Gij zon, gij Goddelijke kracht,
Dra hebt ge ook uw weg volbracht,
Want boven u, stil en groot,
Staat ook voor uw stofbestaan
De dood.
Maar mag de zon dan ondergaan
En rijzen nimmer meer,
Haar krachtbestaan leeft altijd voort
Keert terug tot Hem
Die Heer is van het Al.
Als gij dan zonder wederstreven, zon,
Uw wegen gaat,
Zal ik dan, ja zal,
Zal de mens weigeren te volbrengen
De wondere gang van 't lot?
Ach zon, kom laat ons met u gaan
Totdat wij vinden God,
Oorsprong, bron van het bestaan.

Dan zullen wij, tezamen licht
Stralen in het Al.
En dan, ja dan zal ik verstaan
Het lied dat gij gezongen hebt
En zingen met u, eeuwig voort
Het lied der sferen, wonderschoon,
Dat steeds den Schepper hoort
En soms nog wel ter aarde daalt,
Gebroken, los akkoord.
Verhef uw stemmen, al tezaâm,
Gij sterren in het Al,
Verkondigt roem en lof van Hem
Die was, die is en komen zal.
Roemt, roemt, o zon,
Voor alle tijd,
Uw Schepper, Heer der Eeuwigheid.

Ik dank u voor uw aandacht en ik hoop dat mijn improvisatie u niet teleur heeft gesteld.
Goedemiddag.